

ZDANIE SPRAWY

CENTRALIZACJI TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

Od 16^{go} stycznia 1845 do 16^{go} stycznia 1846.

CENTRALIZACJA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele!

Im bardziej zbliżamy się do ostatecznego kresu usiłowań naszych, tém rezultat ich, mniej wchodzi w obręb publicznego sprawozdania. Zeszłe Centralizacye uczyniły już to postrzeżenie, przez Ogół Towarzystwa należycie zrozumiane. I nam nie pozostaje dziś również nic innego, jak ograniczyć się na krótkim przypomnieniu publicznych prac, które w czasie sprawowania obowiązków naszych przedsiębrane zostały.

Obowiązki Towarzystwa jakie całą jego masą dokonywać się mogą, polegają, jak wam wiadomo na tém, aby myśl zbawienie Polsce przynieść mającą zgłębić, rozwinąć, do najistotniejszych potrzeb narodu zastosować, a walką z przeciwnymi myślami, mocniejsze

jeszcze światło na nią rzucić. Pismem, słowem i czynem dopełnialiście tego obowiązku wśród przeszkód wewnątrz samego Towarzystwa i na zewnątrz jego leżących. Niezrażały was, ani smutna konieczność poświęcania całego prawie czasu zatrudnieniom na utrzymanie życia koniecznym; ani brak znaczniejszej liczby wykształconych ludzi; ani szczupłość dochodów naszych; ani potwarze, intrygi i podstępny menderów wszystkich innych partyj, przeciwko usiłowaniom waszym spiknionych. Dzięki tej niezłomnej wytrwałości, ile jest serc szlachetnych, tyleście zyskali dla demokracji zwolenników; najzaciętsi nawet przeciwnicy zmuszeni są publicznie oddawać świadectwo przewadze myśli waszej. Niech to będzie nową dla was rękojmią, użytku prac którym się poświęcacie.

Już od lat kilku, rozjaśniony najżywotniejszy przeszłogo powstania kwestye, przesłiście Obywatele, do kwestyj organicznych, z natury swojej nierównie do rozwiązania trudniejszych. Postęp tych prac musiał być z tego względu powolniejszy. Mimo to rozjaśnioną już została Organizacya Gmin, jako też trzech władz: Prawodawczej, Wykonawczej i Sądowniczej. Organizacya własności, ten węzeł gordyjski dzisiejszych społeczeństw, zajmuje teraz uwagę waszą. Oczekujemy na wypadek dyskusyi, a reasumpcyą niezwłocznie ogłoszoną zostanie. W niej, równie jak w poprzednich tego rodzaju pracach, przyszła Polska znajdzie zapewne nie jeden pomysł do wielkiego dzieła reorganizacyi niepodległego narodu posłużyć mogący, a dzisiejsi przeciwnicy nasi, nowy dowód iż demokracja nie jest burzącym tylko, ale i organicznym pierwiastkiem, na rzeczywistości nie na marzeniach opartym.

Pisma polemiczne nie przestawały i teraz każdą myśl, wyrabiającą się w Towarzystwie pojęciom przeciwną waleczyć, a odzywające się dawne lub nowe pretensye surowo karcić.

W innym prac zakresie, rozbiór krytyczny ostatniej kampanii, dotykalniejszemi uczynił prawidła dwiema pierwszemi częściami kursu wojskowego objęte; a regulamina wszystkich trzech broni, do potrzeb przyszłego powstania zastosowane, dopełnione instrukcyą

dla powstańców i innemi szczegółami, uzupełniły wszystko to, czego w tym względzie kraj od was potrzebował.

Do prac jakie nas jeszcze czekają na wielkiej drodze wyzwolenia ojczyzny, nie mamy potrzeby zachęcać was, Obywatele! przekonani że z taką wytrwałością przełamiacie resztę przeszkód, z jaką złamaliście dotychczasowe.

Fundusze pod naszym rozporządzeniem zostające, od 16 stycznia 1845 do 16 stycznia 1846 r. wynosiły 16,221 fr. 85 c. Z tych, na potrzeby Towarz. 14,220 fr. 94 c.; na wsparcie zaś braci potrzebujących 2,000 fr. 91 c. Szczegóły przychodu i rozchodu są następujące :

FUNDUSZE NA POTRZEBY TOWARZYSTWA.

PRZYCHÓD.

Remanent z dnia 16 ^{go} Stycznia 1845.	65	86	} 14,220 94
Podatek zwyczajny.	4,392	38	
Dochód nadzwyczajny.	8,460	15	
Za Pisma Towarzystwa.	1,201	25	
Na Czytelnię Sekcyi Paryż.	101	30	

ROZCHÓD.

Koszta korespondencyi.	687	68	} 14,153 97
Wydatki kancelaryi.	61	20	
Rozesłanie Okólników i Pism Towarzystwa.	692	35	
Zmiana i kupno biletów.	105	70	
Druki, korekta, papier i broszowanie.	3,567	97	
Zakupienie dzieł do Biblioteki, oprawa i abonament pism periodycznych.	427	20	
Najęcie lokalu na Bibliotekę.	120	.	
Kommissyoner, pakiety i drobne wydatki.	123	80	
Półowa stempla kolateralnego od spadku Miniatta.	15	85	
Dodatek Członkom Centralizacyi.	1,925	.	
Wydatki nadzwyczajne.	6,325	92	} 66 97
Wyplacono Czytelni Sekcyi Paryż.	101	30	

Pozostaje w kasie Towarzystwa na d. 16 Stycznia 1846. . . . .

FUNDUSZE NA WSPARCIA POTRZEBUJĄCYCH.

PRZYCHÓD.

Remanent z dnia 16 ^{go} Stycznia 1845.	178	34	} 2,000 91
Podatek zwyczajny od Członków Towarzystwa.	1,479	97	
Składka z po za Towarzystwa.	131	50	
Na Familię Zaliwskiego.	211	10	

ROZCHÓD.

Chorym, zostającym bez żołądu, zarobku i różne			
wsparcia.	1,629	.	
Familii Zaliwskiego.	211	10	
Koszta korespondencji i mandaty.	38	60	
Pozostaje w kasie Towarzystwa z d 16 Stycznia 1846.	122	21	

REKAPITULACYA.

PRZYCHÓD	{ Na potrzeby Towarzystwa.	14,220	94	} 16,221 85
	{ Na wsparcia potrzebujących.	2,000	91	
ROZCHÓD	{ a potrzeby Towarzystwa.	14,153	97	} 16,032 67
	{ Na wsparcia potrzebujących.	1,878	70	
Pozostaje ogółem w kasie na dniu 16 Stycznia 1846 r.		189	18	

Z tych, jak wyżej, na potrzeby Towarzystwa, 66 fr. 97 c.; na wsparcia potrzebujących, 122 fr. 21 c.

Versailles, 16 stycznia 1846 roku.

Członkowie Centralizacyi :

Jakubowski Henryk.
Wysocki Józef.
Aicyato Jan.
Mierostawski Ludwik.
Wiśniowski Teofil.

ROZCHÓD.

Chorym, zostającym bez żołądu, zarobku i różne		
wsparcia.	1,629	
Familii Zaliwskiego.	211	10
Koszta korespondencji i mandaty.	38	60
Pozostaje w kasie Towarzystwa z d 16 Stycznia 1846.	122	21

REKAPITULACYA.

PRZYCHÓD	{ Na potrzeby Towarzystwa.	14,220	94	} 16,221 85
	{ Na wsparcia potrzebujących.	2,000	91	
ROZCHÓD	{ a potrzeby Towarzystwa.	14,153	97	} 16,032 67
	{ Na wsparcia potrzebujących.	1,878	70	
Pozostaje ogółem w kasie na dniu 16 Stycznia 1846 r.		189	18	

Z tych, jak wyżej, na potrzeby Towarzystwa, 66 fr. 97 c.; na wsparcia potrzebujących, 122 fr. 21 c.

Versailles, 16 stycznia 1846 roku.

Członkowie Centralizacyi :

Jakubowski Henryk.

Wysocki Józef.

Aicyato Jan.

Mierostawski Ludwik.

Wiśniowski Teofil.